Nro 74.

GAZETA WARSZAWSKA

Z WARSZAWY DNIA 15 WRZESNIA 1797 R. W PIĄTEK.

Z Wiednia 6. Września.

Nowa Rzplta Ligurow chciała tu przysłać na mieysce dawnego swego posła Hrab: *Balbi*, będącego dawniey sekretarza Legacyi Obywatela *Nicoladi*. Lecz gdy do *Insprucк* przyiechał i żądał paszportu od Hrabiego *Lehrbach* do dalszey podroży, powiedziano mu, że nowy rząd Genueńſki nie ieſt Cesarzowi znaiomy i z tey przyczyny miniſtra od niego nie przyimuie.

G. *Mack* obiechawszy wszyſtkie woyſka wewnątrz Auſtryi i Tyrolu ſtoiące, ścisłą do nich karność wprowadził. — Prawdziwe przewinienia maią bydź na mieyscu ukarane bez dalszey appellacyi.

Przed kilku dniami podano tu do wiadomości publiczney, że nikomu bez paszportu gdzieżkolwiek bądź wyieżdzać nie ieſt wolno, co ieſt powodem do rożnych domysłow.

Przybyły tu kuryer z *Paryża* był tam od W. X. Toſkanii wysłany, Pełnomocnik od Margrabiego *de Gallo* w *Paryżu* będący dla oczekiwania na decyzyą Dyrektoryatu względem *Mantui*, przysłał go tu z depeszami. Stosownie do odebranych wiadomości większość Dyrektoryatu nie ieſt iak słychać za oddaniem tey fortecy.

Względem kongressu na umowienie pokoiu, między Rzplitą Francuzką i Rzeszą Niemiecką zawsze ieszcze trudności zachodzą.

Znayduią się tu niekto zy officerowie Weneccy. — Wielu utrzymuie, że ieżeliby Francuzi *Korfu* zatrzymali, to przez to Dalmacya znacznie ucierpi, gdyż dotychczas w wiele potrzeb z tey wyspy opatrywała się.

Wiadomości od granic Tureckich zawieraią, że w *Rumelii* zaraźliwe choroby daią się spoſtrzegać, te się aż do Serwii rościągnęły, z tąd wypadła potrzeba przedłużenia kontumacyi przez co wprawdzie handel cierpi, lecz mieszkańcy od wszelkich wydarzeń są zabezpieczeni.

Czyli pokoy w *Udine* podpisany z Francyą zoſtanie, czyli też negocyacya przerwana będzie i znowu do woyny przyidzie, z pewnością ieszcze nic powiedzieć nie można.

Z Trieſtu 29 Sierpnia.

Francuzi nie opuścili wcale Fryolu Weneckiego iak tu u nas głoszono, ani też woyſka Cesarſkie z swoich ſtanowiſk daley się nie posunęły. — Cisalpinowie coraz się bardziey wzmacniaią, forpoczty ich aż do *Piave* są rościągnięte. — Cesarſkie regimenta wyszły z Iſtryi — Kroaci mieysca ich zaſtąpili, pierwsze zaś marszerowały tędy, lecz nie wiemy dokąd.

Z Londynu 29 Sierpnia.

Jedna z dzisieyszych wieczornych gazet, zawiera w sobie co naſtępuie.

W tym momencie, gdy pismo nasze miało być do druku podane, odbieramy przez umyślnego z *Dover* dzienniki Paryzkie pod d. 28 t. m. w ktorych takowe ważne doniesienia znayduiemy względem pokoiu między Anglią i Rzplitą Francuzką.

„Z Dziennika *Messager du Soir*.„

Osoby maiące zazwyczay dokładne wiadomości zapewniaią nas, że Dyrektoryat odebrał przez Telegraf doniesienie, iż przedugodne warunki pokoiu między Francyą i Anglią podpisane zostały.

Anglia powroci Francyi wszystkie okręty dawniey w *Tulonie* zabrane, wszystkie osady ktoreśmy w Indiach wschodnich i zachodnich w Maiu 1789 r. posiadali. *Pondichery* i inne własności na brzegach *Koromandelu*. Kraie od Austryi i Hiszpanii ustąpione Rzpltey Francuzkiey są uznane za część teyże Rzpltey od W. Brytanii. *Trincomale* i wyspa *Ceylon* Hollendrom wrocone być maią. *Ostenda* portem wolnym zostanie, żegluga na *Skaldzie* będzie dla wszystkich narodow wolna.

Anglia zatrzyma w nadgrodę dla siebie *Przylądek Dobrey Nadziei*.

Inne szczegoły traktatu, iutro udzielemy.

„Z Dziennika *Journal du Soir*.„

„Pewna, bardzo pewna wiadomość.„

Przedugodne warunki pokoiu między Anglią i Rzplitą naszą w *Lille* pod następuiącemi kondycyami podpisane zostały.

Anglia wraca nam wszystkie okręty w *Tulonie* zabrane i wszystkie wyspy w ciągu woyny zdobyte. *Trincomale* i *Ceylon* wrocą się Batawom. Zegluga na *Skaldzie* wolna będzie dla wszystkich narodow, i *Ostenda* portem wolnym. — W Brytania zatrzyma w nadgrodę *Przylądek Dobrey Nadziei*.

Z Dziennika *Eclair*.

W tym momencie biega pogłoska w radzie starszych, od wielu reprezentantow potwierdzona, że preliminaria między Rzecząpospolitą Francuzką i W. Brytanią są iuż podpisane. Wszystkie warunki nie są ieszcze wiadome, ale iako powszechnie zapewniaią nayznacznieysze z nich są następuiące: (gdy są zupełnie takowe iak wzwyż wyrażone, nie powtarzamy ich więcey).

Odebraliśmy, pisze dalej taż wieczorna gazeta Londyńska, więcey 20stu dziennikow Paryzkich, w ktorych się taż sama wiadomość znayduie. Wszystkie przywiezione były do *Dover* przez kapitana okrętu Szwedzkiego *Lunoberg*. Gdy z *Calais* wypłynął była tam wielka radość z powodu podpisanego pokoiu.

(*Te iednak wszystkie wiadomości nie potwierdziły się, iak z następuiących doniesień okazuie się.*)

Z *Lille* d. 30 Sierpnia. Negocyacye przez 3 dni będące w zawieszeniu d. 26 znowu się rozpoczęły. Z obydwoch stron wiele not sobie kommunikowano, i d. 27 Lord *Malmesbury* miał długą konferencyą z Pełnomocnikami Francuzkiemi, po ktorey ukończeniu rozniesiono pogłoskę, że preliminaria pokoiu zostały podpisane. Nazaiutrz iednak to iest d. 28 dowiedzieliśmy się, że ta wiadomość była zawczesna.

Z Bruxelli 31 Sierpnia.

Przed dwoma dniami odebraliśmy z *Lille* doniesienie, że przedugodne warunki pokoiu między Rzplitą Francuzką i W. Brytanią d. 27 wieczorem podpisane były. Chciano iuż tak szczęśliwy wypadek przez dzwody ogłosić, gdy z poźnieyszych listow dowiedzieliśmy się, że to ieszcze nie nastąpiło.

Wszystkie regimenta, ktore miały dawniey rozkaz marszerowania wewnątrz Francyi, dostały ordynans do powrotu, z czego wnosić wypada, że iuż nie masz naymnieyszey przyczyny obawiania się iakichkolwiek zamieszań.

Z Londynu 29 Sierpnia.

W niektorych pułnocnych częściach Szkocyi insurekcya przeciw nowemu akto-

wi milicyi wybuchnęła, o czym Sekretarz stanu do interessow wewnętrznych Xiążę *Portland* w sobotę przez kuryera odebrał wiadomość i dla tego z wioski swoiey *Bulstrode* do *Londynu* przybył, i zaraz depesze P. *Dundas* do *Wilmer* przesłał. — W *Bathgate* zebrało się kilka tysięcy mieszkańcow okolicznych parafii i przymusili urzędnikow sprawiedliwości do podpisu w kościele zapewnienia na stęplowanym papierze, że pod utratą maiątku nie będą się przykładać do wprowadzenia aktu milicyi. W *Eccles* w Hrabstwie *Berwick* zgromadził się lud w znaczney liczbie, służący sąsiedzkiey szlachty przyłączyć się do niego musieli, męszczyzni uzbroieni w pałki, niewiasty zaś opatrzyły się w kamienie i przymuszono podobnież zwierzchność do podpisania obietnicy, iż wszelkiego starania dokładać będzie, ażeby akt milicyi był odwołany. Z *Edinburgu* wysłano mocny oddział woyska do *Berwirkshire* dla wstrzymania nieukontentowanych. — Hrabia *Roxburgh* wydał odezwę do niespokoynych mieszkańcow nakłaniaiąc ich do posłuszeństwa prawu.

W Irlandyi wiele ieszcze brakuie do przywrocenia zupełney spokoyności, lud się w wielu mieyscach zgromadza, i gwałtem do domow dobywa dla dostania broni. — W innych mieyscach wiele osob wzięto do aresztu tak w Hrabstwie *Armagh* 70 oskarżonych o zdradę kraiu do więzienia wtrącono, inne zaś od 13 miesięcy iuż w nim siedzące, maią bydź iako słychać bez wyprowadzenia inkwizycyi wypuszczone na wolność.

Obydwa wielkie Wschodnie Indyiskie okręty zabrane w ciągu tey woyny Hollendrom, ieden o 1250 beczkach a drugi o 1190 naładowano teraz na *Tamizie* ammunicyą woienną przeznaczoną do *Martyniki* i *Hispanioli* w Indyach zachodnich.

Statek pocztowy *Queen* z 17 beczkami pieniędzy i srebrem w sztabach do *Harwich* przypłynął.

Ostatnie depesze Admirała *S. Vincent* do d. 3 Sierpnia dochodzą. W tenczas 4 liniowe okręty z Anglii do iego flotty przyłączyły się, ta zaś lubo przestała bombardować *Cadix* iednak się ciągle blokowaniem iego zatrudniała. — Wyprawa Kontr Admirała *Nelson* do *Teneryffy* tym ważnieyszy skutek mieć może, gdyż w portach tey wyspy ma się znaydować wiele bogatych okrętow Hiszpańskich powracaiących z Ameryki południowey i Indiow zachodnich.

Hiszpani w liniach swoich przy *Gibraltarze* nowe baterye na moździerze usypali. — Na flocie zaś naszey powszechnym iest mniemaniem, że gdy posiłki z Anglii przybędą, *Malaga* nawet od niey bombardowana będzie. — Liniowe okręty Lorda *S. Vincent* stoią w 2ch liniach przed *Cadix*, fregaty zaś krążą dla zabierania okrętow chcących do tego portu zawinąć. Wzięliśmy w tych dniach ieden z *Hawannach* płynący, i od niego dowiedzieliśmy się, że 30 bogato ładownych okrętow pod konwoiem 5 woiennych z *Havannach* wyszło pod żagle. — Ludzie na statkach rybackich z *Cadix* wypływać mogący, mowią, że flotta Hiszpańska pod Admirałem *Mazaredo* dla tego tylko w porcie zostaie, że wiadomość o podpisaniu powszechnego pokoiu, co moment iest spodziewana.

Flotta Lorda *Bridport* do *Torbay* zawinęła, dla nabrania swieżey żywności i naprawy kilku okrętow. Przy *Brest* krąży mała obserwacyina Eskadra.

Nasza do *Lizbony* i *Oporto* przeznaczona flotta Kupiecka na rozkaz rządu ieszcze się zatrzymała. Oczekuiemy także powrotu z Portugalii kuryera wysła-

nego z depeszami, z przełożeniem przeciw temu artykułowi pokoiu, między Francyą i Dworem Lizbońskim, przez ktory zyski nasze handlowe z tym narodem obostrzone bydź maią. Jeżeliby Portugalia ten artykuł ratyfikowała, to nasz Poseł w *Lizbonie* ma mieć rozkaz opuszczenia tego miasta.

Zakupione wino w *Oporto* na rok teraźnieyszy, tylko 11,000. pip wynosi, z ktorych 9,000 do W. Brytanii iest przeznaczonych. W r. 1794. wywoz wina z *Oporto* do 52,000 pip dochodził.

Ostatni Hiszpański Poseł przy naszym dworze *de las Casas*, będący bardzo chory, przez używanie wod w *Chetenhamer* po większey części przyszedł do zdrowia i wkrotce do Hiszpanii powroci. — Słychać, że nasi ministrowie niechcą zezwolić na zamiane niewolnikow, dopoki Dyrektoryat względem P. *Sydney Smith* nieudecyduie się.

O mieszkaiącym na wyspie *Jersey* emigrancie Generale Francuzkim Margrabiu *de Rossel*, starcu 84 letnim następuiącą anegdotę w wielu pismach czytamy. „Gdy w czasie rządu monarchicznego był nay-wyższym rządzcą Korsyki, poznał się z familią *Buonaparte* i teraźnieyszemu wodzowi armii Włoskiey, będącemu w tenczas w akademii woyskowey w *Paryżu* przesłał kilkakrotnie pieniędzy. Ten zostawszy kommenderuiącym Generałem we Włoszech, dopraszał się u Dyrektoryatu, ażeby iego dobroczyńcy wolno było powrocić do Francyi i posiadania dobr swoich, lecz Margrabia nie przyiął tego przez przywiązanie do dawney formy rządu, co rownie dowodzi stałość iego iak czyni honor szlachetney wdzięczności Generała *Buonaparte*.

Stosownie do wiadomości z *Filadelfii* d. 14 Lipca, P. *Blount* członek senatu połączonych stanow pułnocney Ameryki był od Izby reprezentantow formalnie oskarżony, za to, iż chciał Indyanow razem z Anglikami do czynności nieprzyiacielskich przeciw Hiszpanom pobudzić, a tym samym może i pułnocną Amerykę wciągnąć w woynę. Poczym P. *Blount* z senatu wymazany i aresztowany został. Korrespondencya iego była przeięta. — Gdy Prezydent *John Adams* d. 3 Lipca pierwsze poselstwo w tym interessie do kongressu przesłał, wyraził w nim: „Wszystkie doniesienia z pogranicza wskazuią krytyczne położenie naszego kraiu. Z korrespondencyi między Sekretarzem stanu Amerykańskim *Timoth Pickering* i Posłem Agielskim *Robert Liston* spostrzegać można, że w istocie niektore osoby podały proiekt attaku Florydy i innych osiadłości Hiszpańskich, graniczących z stanami Ameryki, lecz Anglicy go iako przeciwny neutralności Amerykanow nie przyieli. — W *Nowym Yorku* aresztowano także kilka osob należących do wspomnionego planu, mogącego nas ieszcze bardziey z Francyą poroźnić.

Z Paryża 28 Sierpnia.

„Wypis z protokułu sessyi publiczney Dyrektoryatu Wyk: dnia 10 *Fructidor* (27 Sierpnia.)„

Dyrektoryat Wyk: będąc zgromadzony w sali prywatney dał audyencyą Ob: *Fedele Sopranzi* przeszłemu Posłowi z *Medyolanu*, ktory złożył pożegnanie swoie na pismie w stosownych do tego wyrazach.

Potym Dyrektoryat otoczony ministrami swemi wszedł do sali audyencyi publicznych, gdzie Posłowie zagraniczni znaydowali się.

Minister zewnętrznych interessow prezentował Dyrektoryatowi obywatela *Visconti* w charakterze pełnomocnego ministra Rzplitey Cisalpińskiey przy Rzplitey

Francuzkiey, ktory następuiącą miał do Dyrektoryatu mowę. „

Obywatele Dyrektorowie!

Winszuię sobie, że iestem do was posłany za tłumacza uczuciow Rzpltey Cisalpińskiey. Trudno mi będzie i niepodobną rzeczą wyrazić moc wdzięczności, ktorą przeięta iest dla Rzplitey Francuzkiey za otrzymane od niey dobrodzieystwa. Waleczności woiownikow waszych, dzielności Generałow, i waszey wspaniałomyślności winniśmy szczęście nasze, ktorego przy opiece waszey pod rządem wolnym używać będziemy. Wzięliśmy waszą konstytucyą za model i sądziliśmy, iż tym więcey ścieśniemy węzły łączące nas z Rzplitą Francuzką. Jedynym naszym życzeniem iest, stać się godnemi narodu tak wspaniałego, odpowiadać dobroczynnym iego widokom, interessom, i dla tego to życzemy połączenia wszystkich narodow odrodzonych na ziemi Włoskiey.

Tak iest Obywatele Dyrektorowie, nie będziecie mieć nigdy wiernieyszych od nas aliantow, co mowię? aliantow?.. Powinienem raczey powiedzieć przyiacioł naywiernieyszych i że wszystkim się dla was poświęcaiących. Wasza sprawa naszą zawsze będzie. Trwałość Rzplitey waszey, utwierdzi Rzplitę Cisalpinow: a wasza pomyślność będzie naszym szczęściem. —

Już zwycięstwy woysk waszych prowadzonych od oswobodziciela Włoch, i waszym potężnym wpływem Rzplita Cisalpinow używa pokoiu i spokoyności potrzebney dla zatwierdzenia nowo wprowadzonego porządku. Oby! Francya mogła kosztować owocow swych zwycięztw pod cieniem pokoiu, i wspaniałey konstytucyi ktorą sobie nadała! Co do mnie będę się miał za szczęśliwego, gdy pełniąc obowiązki mego urzędu potrafię sobie zasłużyć na względną dobrowolność waszą! a w tenczas życzenia moie spełnione będą.

Prezydent Dyrek: Ob: *Lareveillere-Lepaux* odpowiedział: Obywatelu Ministrze pełnomocny Rzplitey Cisalpińskiey!

Jak wielki ten dzień dla Rzeplitey Francuzkiey, w ktorym przyimuie Posła narodu oswobodzonego od niey, narodu w rzędzie mocarstw i iey aliantow stawaiącego, pomimo tylu i tak trudnych przeciwności.

Nie, byt Rzplitey Cisalpińskiey nie iest wątpliwy! Będzie się utrzymywać z chwałą i stanie się aliantką Francyi. Składaiące ią narody mogą bydź tego pewnemi. Prawda, są tacy ludzie, ktorzy podło i nikczemnie z położenia swego korzystaiąc, dla spotwarzenia wszystkiego bez obawy, aby ich kłamstwa wraz dowiedzione nie były, lub obrona nie miała tey świetney okazałości co attak, dali się słyszeć z swoią cenzurą!.. Podobni do węża pod kwiatami ukrytego wśrzod pochwał postrachem wyciśnionych i zdradliwie ułożonych, ważyli się rzucić zatrute wątpliwości na prawość konduity Generała i na wypadki operacyow waleczney iego armii. Zdarłszy potym część maski, ktorą się okrywali, mieli bezczelność powiedzenia wam, iż nie możecie bydź wolnemi tylko przez ich zezwolenie, iak gdyby wolność wasza sankcyi iakowey potrzebować mogła. — Mowy podobne zdawałyby się stekiem szaleństwa, gdyby wszystko co nas otacza nie okazywało nam zasmucaiącey pewności, iż te cząstkowe szczeguły związane są z systematem dążącym do wygubienia wolności, zniszczenia Rzpltey Francuzkiey, a przeto wszystkiego co ią utwierdzić i szanowną zrobić może.

I coż bydź może zdolnieyszego do uzupełnienia tego podwoynego zamiaru! nad wielką ludność z granicami iey ſtykającą się, rownemi prawidłami powodowaną, ktora korzyſtaiąc z wypadkow naszych nie okupiwszy ich tylu klęſkami ſkutkiem okaże, iż ciosy rewolucyine, bezrządowi tymczasowemu, ale nie rządowi republikanckiemu przypisać należy.

Czy nie dziwna ieſt rzecz widzieć w Rzplitey naszey ludzi rzucaiących czernidło na wypadki uważane od nayświetleyszych Miniſtrow za wyborne dzieło polityki, rownież interessuiące Francyą iak Włochy.

Rycerze nieśmiertelney chwały godni, nie na prożno tyle cudow we Włoszech dokazaliście, abyście nie mieli wyſtawić u nich wieczyſtego monumentu sławy waszey, przez utworzenie kraiu wolnego i wiernych aliantow dla waszey oyczyzny! Nie, narody Cisalpińſkie! nie dla tego ſkosztowaliście pierwszych owocow niepodległości, abyście ich pozbawieni być mieli. Nikczemni intryganci, ani też mowy podwoynego znaczenia, ludzi z iednych do drugich partyow przechodzących nie będą ſtanowić losu waszego! Zawiſtny wąż połamie swe zęby na pilniku, a pigmeyczyki nie zburzą dzieła olbrzymow! armie Włoſkie są na swym mieyscu, iey świetni wodzowie są gotowi do kierowania ich męſtwem, a na czele ſtoi ieszcze *Buonaparte*. Mimo przeszkod wyszukiwanych, mimo złośliwych podeyrzeń na niego miotanych, Dyrektoryat Wyk: całą swą potęgą utrzymywać będzie wolność Rzplitey Cisalpińſkiey.

Twoy rząd i narod obywatelu miniſtrze polegać może na wielkości i prawości narodu Francuzkiego, na odwadze i dzielności Generałow iego, na szczerości i ſtałym poſtępowaniu Dyrektoryatu Wyk: Naygorętsze iego życzenia i wola ſtała, są; abyście byli szczęśliwemi i wolnemi. Niech będzie wolno przyiaciołom szczerym i ſtarszym waszym braciom w rewolucyi podać wam resultat długiego i ciężkiego doświadczenia i okazać z szczerością śrzodek nayſkutecznieyszy, za pomocą ktorego, łatwo dla was będzie dopiąć przedmiotu tego.

Srzodek ten ieſt *umiarkowanie*, nie to boiaźliwe zaſtanowienie się, nie ta lękliwość charakteru i ta ozębła oboiętność, ktora nie śmie otwarcie attakować zbrodnią, i bronić z odwagą cnoty; nie ten krotki widok niezdolny obięcia rzeczy w całości, i ta słabość serca ktora sprawia, iż tysiące ludzi i całe nawet państwa poświęcaią się dla tymczasowych interessow prywatnych. Mniemana ta moderacya tak bardzo zachwalana, tyle zawsze czyniła złego w rewolucyi co i zbrodnia. Naydroższy przymiot umiarkowania o ktorym mowiemy, wypływa z podniesienia rozumu i siły duszy. Składa się z proſtego rozsądku, trzymaiącego się zamierzonego punktu i bez obłąkania prowadzi do celu, oraz z tey prawdziwey energii i niepokonanego męſtwa, utrzymuiącego się na drodze proſto przepisaney, nie uſtępuiąc nigdy ani pogrożkom nieprzyiacioł ani poruszeniom ludu. Takowe umiarkowanie ieſt cnotą dusz wielkich, ona tylko potrafi oddalać od rządow ſkażenie i poſtrach, ona narody w właściwym położeniu ſtawia, rownie ich oddalaiąc od exageracyi wszyſtko niszczącey i niszczącey tylko ruiny i nienawiści, i od słabości ktora dopuszcza upadku wszyſtkiemu, nic nie ożywiaiąc, lecz tylko niesmak przynosząc. Ona to nakoniec sprowadzić może na łono narodow, z poruszaiącą harmonią, zgodę, wolność, pokoy i szczęście.

Chciey obywatelu miniſtrze okazać rządowi i narodowi twemu oświadczenia szczerego naszego przywiązania, i życzeń naszych dla iego pomyślności. Co się mnie tycze wyznaię, że nayszczęśliwszym dla mnie dzień ten nazwę, w ktorym imieniem rządu Francuzkiego będę mogł powitać pierwszego Posła narodu twego.

Przyimiy obywatelu miniſtrze oznaki ukontentowania Dyrektoryatu Wykon: z wyboru osoby twoiey na poselſtwo. Nie wątpi, iż ziednasz sobie w czasie twoiey rezydencyi, szacunek Francuzow na iaki sobie powszechnie od twych współziomkow zdawna zasłużyłeś.

Po tey mowie muzyka woyſkowa i pieśni zwycięzkie słyszeć się dały. Poczym miniſter woyny krotko przemowiwszy prezentował Dyrektoryatowi Gen: *Bernadotte*, ktory w naſtępuiących mowił wyrazach. „

Obywatele Dyrektorowie! Gen: *Buonaparte* zlecił mi oddać pierwszym urzędnikom Rzpltey pozoſtałe chorągwie zdobyte na nieprzyiacielu. Raczcie przytym przyiąć zapewnienie, że nieſkażona armia Włoſka, aż do tchu oſtatniego utrzymywać będzie konſtytucyą 3 roku i rząd republikancki. Powrocę do tey waleczney armii, gdzie mnie ufność wasza i chęć szanownego wodza mego przywołuią. O gdybym tam mogł zapewnić współ-towarzyszow broni, że czasy zamięszań i trwogi minęły iuż we Francyi. O żebym im mogł powiedzieć: „oycowie wasi bliscy grobu, matki chorobami i laty przyciśnione, żony i dzieci wasze, choć w szanownym żyią uboſtwie, chlubią się, iż do was należą, bo oyczyzna wdzięcznością powoduiąc się, czuie, iż swobody i sławe swą wam ieſt winna.„ Wy zaś O. Dyr. przekonani o posłuszeńſtwie patryotycznego woyſka, zasługuycie ciągle na podziwienie Europy, tłumcie fakcyoniſtow wewnętrznych, ukończcie wielkie dzieło pokoiu, ludzkość woła o niego wzdrygaiąc się na widok ſtrumieni krwi wylaney. Ale, ieżeli nieprzyiaciele nasi, ufni w domowych naszych niesnaſkach, a bardziey ieszcze w związkach z temi, ktorzy sprawy naszey odſtąpili, będą z nich chcieli korzyſtać, wyſtąpiemy do krwawego boiu, zapewnieni o słuszności sprawy naszey i poprzedzeni od wrożby zwycięztwa.

Prezydent tak mu odpowiedział.

Mężny Generale! Na prożno nieprzyiaciele nasi, dla wywrocenia budowy rządu naszego podwaiaią usiłowań; na prożno ich wspieraią ci, ktorzy odbiegłszy podle od sprawy republikanckiey, zaprzedali swoy honor i oyczyzne; na prożno zbrodnicze ich ręce podkopuią budowę praw naszych, a uſta nieczyſte czernią rząd i woyſka; na prożno ſtaraią się uzbroić obywateli iednych przeciw drugim, zapalić pochodnią woyny domowey, zgubić Rzeczepospolite i na iey rozwalinach podnieść rząd dawny; na prożno ciągle osłabiaią władze wykonawczą i spotwarzaią tych, ktorzy nią kieruią, aby nayprzod mogli powiedzieć, że rząd republikancki ieſt za słaby do utrzymania pokoiu i porządku, a potym mnieyszego w swych proiektach doznali oporu; na prożno palne rozrucaią materyały dla wzniecenia ogolnego pożaru, przywołuiąc na łono Francyi, podpory fanatyzmu, a to w tedy, kiedy czas nie nadał ieszcze rządowi tey ſtałości, a prawom mocy, iakiey przez praktyke nabywaią; zamiaſt przykładania się do ugruntowania konſtytucyi, ſtaraią się ią osłabiać i ſkazić duch publiczny, lecz prożne te ich są usiłowania!

Nie waleczni żołnierze, nie zginą dla

nas owoce tylu zwycięztw. Attaki iawnych nieprzyiacioł będą odparte, a dzieło ciemności ludzi wzywaiących na pozor konstytucyą, ktorą bezwstydnie gwałcą, spadnie na sprawcow iego. — Przyiaciele porządku, pokoiu i spokoyności publiczney, uznali potrzebe silnego ziednoczenia dla utrzymania porządku rzeczy, bez ktorego bezpieczeństwo życia ich i maiątku byłoby zagrożone.

Co do Dyrektoryatu W. wyższy nad przeciwności, zapewniać będzie Francuzom, konstytucyą ich, własności każdego, spokoyność i chwałę. Są to owoce zasłużone przez siedm lat prac, nieszczęść i wielkich zwycięztw. — Obowiązki Dyrektoryatu będą mu skazowką w postępowaniu, ani go istotne niebezpieczeństwa nie zatrwożą, ani zwodnicze obietnice nie zaślepią. Nie uzna władzy, tylko ustanowioney przez konstytucyą i to w przepisanych iey przez nią obrębach. Nie zapomni, że władza chcąca się wywyższyć nad nią, przez to samo, ustaie być prawną. Zawsze pamiętać będzie, iż żadna z władz ustanowionych przez konstytucyą, nie ma prawa odmieniania iey w całości lub w iakowey iey cząstce i że narod Francuzki powierzył ią nietylko konstytucyinym władzom, ale nawet czułey baczności oycow familii, żon, matek, przywiązaniu młodych obywateli &c. Dyrektoryat zaiste, za naypierwszy sobie poczyta obowiązek zachowywać od naymnieyszego uszczerbku konstytucyą, ktorą każdy obywatel ma prawo bronić. Liczba lub rodzay iey nieprzyiacioł nie zatrwoży go i gdyby nawet zginąć miał w tak chwalebnym przedsięwzięciu, mnieysza o to, dzieliłby sławe bohatyrow poległych w obronie oyczyzny, wewnętzni zaś iey nieprzyiaciele chocby byli zwycięzcami, dzieliliby ochyde towarzyszącą zawsze w potomności dobrowolnym niewolnikom i zdraycom.

Te są Ob: Generale ożywiaiące Dyrektoryat uczucia. Widok tych chorągwi podnosi go do wspaniałych wyobrażeń i podwaia energią iego. Przysięga przez wole narodową i męztwo rycerzy naszych, że Rzplta będzie ocalona, potężna i spokoyna. Miło iest Dyr: mieć za tłomacza, między sobą i obrońcami oyczyzny, iednego z sławnych Generałow, ktory im przewodniczył do zwycięztw nad *Renem* i nad brzegami *Tagliamento*. O iak iest dla mnie przyiemno być teraz tłomaczem wdzięczności Dyr: dla twych walecznych wspoł braci i przycisnąć cie do serca mego. —

Po tey mowie Prezydent daie pocałowanie braterskie Ob: *Bernadotte*. Chorągwie wśrzod okrzykow, niech żyie Rzplta! złożono w sali na to przeznaczoney — a Dyrektoryat do sali sessyi swoich powrocił.

Z Szwabii 27 Sierpnia.

Rekwizycye w okolicach *Offenburg* coraz są bardziey ciążące. Naywyższa zwierzchność z *Bischofheim* umknęła nie mogąc wyexekwować żądaney kontrybucyi.

Z Frankfortu 29 Sierpnia.

Znayduie się tu sprawuiący interessa Rzpltey Batawow Ob. *Lucius*, ktory iuż od lat 30 przy rożnych dworach Nadreńskich w zatrudnieniach dyplomatycznych bywał używany. — Na iarmark wielu się tu Francuzow i Anglikow zbiera. Republikanie znaczne przygotowania do woyny robią.

Z Kopenhagi 2 Września.

Wczoray rano Krolewna żona następcy tronu szczęśliwie syna porodziła, o czym zaraz wystrzałem z armat publiczność uwiadomiono.

Nrum 74

DODATEK DO GAZETY WARSZAWSKIEY

Z WARSZAWY DNIA 15. WRZESNIA R. 1797. W PIĄTEK.

Z Wiednia 6 Września.

Drogi w Istryi od *Pola* i *Rovigno* do *Pisino* na rozkaz rządu są iak nayśpiesz niey naprawiane, tysiące rąk nad tym pracuią. — F. M. Hrabia *Clerfait* iest niebezpiecznie chory. — Gdyby przyiść miało do woyny, wszyscy officerowie na pensyach zostaiący, ktorzy ieszcze 60 lat nie maią, będą użyci albo w fortecach, albo w batalionach rezerwowych. Na przyszłość żaden offi yer pensyi nie otrzyma, ktoryby zupełnie nie miał lat 60 lub ciężko nie był raniony. —

z Paryża 28. Sierpnia.

Niektore wczoraysze dzienniki zawierały iuż przedugodne waranki pokoiu między naszą Rzeplitą i Anglią, lecz gdy Dyrektoryat nic urzędownego dotychczas do wiadomości publiczney nie podał, i to doniesienie iako dziś z pewnością wiemy, nie było Telegrafem przesłane, wnosic więc wypada, że iest za wczesne. — Władza wykonawcza naywiększe milczenie tak względem negocyacyi z Anglią, iako i z Cesarzem zachowuie. Traktowanie w *Lille* znowu się rozpoczeło, z obydwoch stron nowe podano sobie proiekta, ktore tym dłuższego czasu do ich roztrząśnienia potrzebuie, im są ważnieysze i bardziey zawikłane. Może też dla tego negocyacya w tym mieście trwa tak długo, że rownie w *Londynie* iak w *Paryżu* chcą wprzody wiedzieć iaki skutek zaczęta na nowo w *Udine* mieć będzie. Zapewniaią, że Dyrektoryat dał w istocie rozkaz G. *Buonaparte* do ukończenia pokoiu z Austryą. Czyli *Mantua* będzie odstąpiona, rozmaite są zdania, naywięcey iednak osob utrzymuie, że ta twierdza przy Rzpltey *Cisalpińskiey* zostanie. W powszechności zaś rozumiemy, że przyidzie do podpisania pokoiu. —

Departament interessow zagranicznych ma być na nowo urządzony, Minister *Taleyrand* wiedząc, że ieden człowiek znaiący swe zatrudnienia bardziey użytecznym być może, iako 10. stronnikow iakiey partyi, przywołał do siebie takie osoby, ktore powszechną z swych wiadomości i zasług wziętość maią. — Ob: *Paganel* bywszy członek Konwencyi iest Konsulem do *Palermo* na mieysce zmarłego *Louveta* mianowany. — Brat O. *Sieyes* poiedzie w charakterze Konsula do *Neapolu* gdyż O. *Treilhard* urząd ten złożył.

Spokoyność powszechna nastąpiła teraz w *Paryżu* po groźbach od obydwoch stron sobie czynionych. Widziemy z ukontentowaniem, że tuteysza woyna wprzod się skończyła, niżeli iey początku dostrzedz można było. Partye zbliżyły się do siebie zayrzały sobie w oczy, zrobiły porownanie swych środkow i sposobow, a widząc, że wypadek bitwy byłby wątpliwy, osądziły przyzwoitą rzeczą, nic nie rozpoczynać. Zdaie się, iż ustąpiono gorliwey chęci Narodu, zasadzaiącey się na odrazie ku domowey woynie,

na utrzymaniu ciągłey spokoyności i teraznieyszey Konstytucyi.

Szef Szwadronu O. *Bougard* został następcą O. *Malo* w kommendzie 21go regimentu dragonu— G. *Ferino* nie był z urzędu złożony jako się w niektorych dziennikach znaydowało— W *Bordeaux* i innych miastach wiele osob z nieukontentowaniem widzi podpisany z Portugalią pokoy, gdyż przez swych kaprow często bardzo okręty Portugalskie zabierali — Między nieoszacowanemi dziełami kunsztow z Włoch do *Marsylii* sprowadzonemi znayduie się *Laocoon i Apollo* tudzież 500 nayrzadszych rękopism— Tuteysze dzienniki, piszą, że Arcy Xiąże *Karol* był w *Strazburgu*, odwiedził Gen. *Moreau* i wiele tam na iego uczenie uroczystości dawano (naynowsze listy od Wyższego *Renu* nic o tym nie wspominaią)— Jedna Obywatelka będąca dawniey mamką do naypierwszego dziecięcia *Ludwika* XVI. prosiła Rady 500. o wypłaceuie pensyi dawniey od dworu przyrzeczoney, a od R. 1792. zaległey— co do deputacyi odesłano— Officyer ieden czytał w Radzie 500. ułożony przez siebie opis kampanii G. *Buonaparte* w R. 4tym i 5tym Rzpltey.

Gazeta *le Republicain François* umieściła, że z kontrybucyi w Kraiach niemieckich przez G. *Hoche* wybranych stosownie do obrachunku deputowanego *Dufresne* wiele brakuie względem czego wodz pomieniony pisał mocny list do O. *Dufresne* żądał satysfakcyi, wyrażaiąc że 12,000. liwrow nie było ieszcze do tey kontrybucyi wybranych, a ieżeli mu kto dowiedzie, że popełnił zbrodnie i swym wspołkolegom broni, żołdu umnieyszał, na wszelkie kary chętnie się podda. — Deput: *Dufresne* czyniąc rapport w tym interessie w Radzie 500, mowił, że z 3ch milionow kontrybucyi przez Gen: *Hoche* rozpisanych, użycia niektorych summ odkryć nie można. Na co Gen. *Jourdan* powstał z naywiększym zapałem broniąc wodza armii *Sambry* i *Mozy*, i rzecz tę do kommissyi skarbowey odesłano. — Podatki pozostałe do wypłacenia od czasu wprowadzoney konstytucyi 345 milionow liwrow wynoszą. — Na proiekt Ob: *Moquier Malijois* wczoray Rada 500 uchwaliła, że kommissarze skarbu są umocowani do przedania reskrypcyi Batawow 32 miliony złotych Hol: (106,666,666 zł: 20 gr: Pol:) wynoszących iednakże nie taniey iak 50. za 100. Rada starszych zaraz to potwierdziła.

Ob. *Dubruel* zdał wczoray w teyże radzie rapport względem przysięgi, ktorą duchowni w przyszłości wykonywać maią, iest zaś w takowych wyrazach: „Oświadczam, iż się rządowi Rzpltey poddaię.„ Ci ktorzyby tego zrobić nie chcieli, za kare pierwszą razą 500 a drugą 1,000 liwrow zapłacić maią, i utracą prawo obywatelstwa: roztrząsanie tego proiektu, do czasu iego wydrukowania odłożono. Rada Starszych wiadome prawo względem Xięży deportowanych potwierdziła. W radzie 500 podany został proiekt zabraniaiący Dyrektoryatowi odpieczętowania listow zagranice przeznaczonych lub z tamtąd pochodzących.— Wzięto go do deliberacyi.

Nowi Ministrowie naszey Rzplitey ciągle naywiększego starania dokładaią dla rozszerzenia maxym republikanckich i utrzymywania ducha patryotycznego. — Minister interessow wewnętrznych znaczne w swym departamencie odmiany porobił, 3 szefow oddalił, a ich mieysca powierzył osobom znanym powszechnie z Republikańckiego sposobu myślenia. Szczegulnieyszą także daie baczność na

edukacyą, rozszerzanie się dzieł klassycznych w szkołach pierwiastkowych, wprowadzenie szkoł centralnych, tudzież nadgrodę i zachęcenie uczących się. Będąc niedawno na rozdawaniu nadgrod w centralney szkole rowności, miał przytym uroczystym obchodzie bardzo poruszaiącą mowę, a gdy ściskał pełnego nadziei młodzień a *Philipeau*, ktorego oyciec padł ofiarą terroryzmu, nikt z przytomnych od przelania łez wstrzymać się nie mogł. Minister Policyi pracuie nad utrzymywaniem spokoyności i uzupełnieniem praw nakazuiących aresztowanie ośmielaiących się powracać emigrantow. &c.

Z Paryża 30. Sierpnia.

Z *Dunkierki* donoszą, że korweta nadbrzeżna zabrana niedawno od Anglikow do tego portu zawinęła. Gabinet Londyński pospieszył się z nadgrodzeniem i naganą tey gwałtowności przypisuiąc to nierozmyślności Kapitana. — Podług ostatniego rapportu ministra Marynarki, Korsarze nasi znowu znaczną liczbę okrętow nieprzyiacielskich zabrali, a między innemi Korsarz *l'Epervier* zabrał (przed zawarciem pokoiu z Portugalią) okręt Portugalski z kawą i cukrem szacowany 1,800,000 liwrow.

Dziennikarze tuteysi ganią, lub chwalą stosownie do swego sposobu myślenia, mowę Prezydenta Dyrektoryatu mianą w czasie dawaney audiencyi Posłowi Rzpltey Cisalpińskiey. (Uwagi ich niektore w następuiącey gazecie umieściemy.)

Dwanaście municypalności Paryzkich pięknie się dystyngwowały przez gorliwość, z ktorą obchodziły święto starości. Wieczorem na operze *Alceste* przyięci byli starcy od artystow z żywością przywiązania iakie tylko dzieci rodzicom swym okazać mogą. W 12 lożach przyozdobionych girlandami uwieńczono rożami siwe włosy tych poważnych ludzi. Woyskowi także dali dowod swoiego uszanowania prezentuiąc broń przed niemi. Oczy wielkiey liczby męszczyzn i kobiet zalane łzami, też i starcow płaczących z wdzięczności, czułość powszechna, okrzyki radości ogolne, okazały dzielność uroczystości podobnych na poprawienie obyczaiow.

Rada starszych odrzuciła wczoray rezolucyą Rady 500 względem powrotu do Francyi zbiegłych obywatelow z po nad *Renu*. Gdy przyszło do głosowania było 90 kresek za rezolucyą a 112 przeciw. Wielu członkow utrzymywało, że ten dekret Rady 500 sprzeciwiał się 372 artykułowi konstytucyi względem emigrantow. Sessya Rady starszych na ktorey nad tym zastanawiano się była bardzo burżliwa. *Marbot* utrzymywał, że ci zbiegli Francuzi z nadnizszego *Renu* byli prawdziwi emigranci. „Zaczynaią (mowił) żądać powrotu emigrantow niższego *Renu*, a wkrotce przyiaciele innych emigrantow powrotu ogulnego wszystkich od Rady 500 dopominać się będą„ (szemranie.) — Wielu żąda, ażeby *Marbot* do dziennego porządku był przywołany. — Wyrażam tu zdanie moie (zawołał tenże mowca) czasy względow niewczesnych minęły kontr rewolucya iest w Radzie 500„ — (W tym większe szemranie i liczne głosy, ażeby *Marbot* do dziennego porządku był zwrocony.) lecz on na to odpowiedział: „przywołuycie mnie iak chcecie do porządku, powtarzam, że kontr-rewolucya iest w Radzie 500„ gwałtowne znowu szemranie powstało, a Prezydent zwrocił go do porządku z wyrażeniem nagany w protokule.

Z Mediolanu 30 Sierpnia.

Nowa municypalność installowana była w tych dniach w *Bergamo*. Grani-

ce tego departamentu w następuiącym sposobie od Gen: *Buonaparte* są oznaczone: „Departament *Serio*, aż do *Oglio* będzie się rozciągał. Część doliny *Camonica* i *Palazzolo* leżąca po prawym brzegu tey rzeki ma bydź do tego departamentu wcielona. „

W tuteyszych dziennikach czytamy, że Francuzi oświadczyli rządowi tym czasowemu *Wenecyi*, iż nie ieſt ich myślą zabrać dla siebie iey marynarkę, lecz tylko nową iey nadać *dyrekcyą*.

„Liſt Baszy *Szkutary* (Brata znanego *Machmuta*) do Gen: *Buonaparte* „

Bog ieſt wielki, a dzieła iego cudowne. — Do Wodza *Buonaparte* protektora praw *Jsa*, człowieka możnego Rzpltey Francuzkiey.

Do niego ninieysze pismo przesyłam.

Xiąże Generałow! Oby twoie życzenia spełniały się, oby nasza wieczna przyiaźń była ugruntowana, oby moie pozdrowienie szczere przeszło do ciebie, obym mogł powziąść wiadomość interessuiącą o szczęśliwym ſtanie twoiego zdrowia, a to z powodu teyże przyiaźni, ktora nas zawsze łączyć będzie, a ktorey chciałbym ci dawać dowody iak nayczęſtsze i nayznacznieysze.

Przyiaźń, ktora łączy Porte Ottomańſką z Rzpltą Francuzką nigdy nieprzeſtała bydź szczera.

Ręka mocnego kierowana przez rękę Boſką niszcząc mocarſtwo Wenetow i poddaiąc ie twoim prawom, nowe z rządziła stosunki, między dwoma państwami. Harmonia będąca między niemi powiększa się w miare zbliżania się dwoch narodow do siebie, a w tym momencie to nowe połączenie obowiązuie mnie do żądania od ciebie nowey łaſki. Zależy ona na tym, iżbym żądał otrzymać od mego szczerego przyiaciela, iżby moi poddani i moi kupcy handluiący z *Wenecyą* byli protegowani w swych osobach i własnościach, aby gościnność była im ofiarowana i ażeby dobrym okiem uważani byli. Takowe iest moie żądanie i dla tego piszę to do ciebie, nayszczerszego z moich przyiacioł. Gdy te kilka wierszy odbierzesz i ich znaczenie z rozumiesz stosownie do ducha, ktory mi ie dyktował, spodziewam się, że kupcy *Szkutary*, moi poddani, będą dobrze widziani i protegowani. Pewny będąc otrzymania tego o co cię upraszam, ten list służyć ci oraz będzie na wyrażenie moiey wdzięczności.

Bog iest wielki a dzieła iego cudowne.

Oby przyiaźń ktora nas łączy nigdy się nieſkończyła. (podpisano) Generał *Szkutary Ibrahim*. W pierwszych dniach *Mubarem*, roku Egiry 1272.

„Odpowiedź G. *Buonaparte*. „

Czytałem z wielkim ukontentowaniem wyrazy podchlebne listu WPana. Rzplta Francuzka iest prawdziwą przyiaciołką naywyższey Porty, i oraz mocno szacuie mężny Albańczykow narod, będący pod WPana roſkazami.

Przyłączam roskaz wydany, ażeby na przyszłość Ottomańſka bandera była szanowana na morzu Adryatyckim. Turcy doznawać będą obchodzenia się z niemi podobnego iak inne narody, przyiacielſkie Francyi. We wszystkich zdarzeniach będę im dopomagał, i będę sobie za ukontentowanie poczytywał dawać WPanu dowody moiego szacunku i wielkiego poważania.

Upraszam ażebyś raczył przyiąć na dowod moiey przyiaźni 4 ſkrzynie karabinow, ktore mu posyłam.

(podpisano) *Buonaparte*.

Wspomniony rozkaz był takowy:

Z *Mediolanu* 29 *Thermidora* (16 Sierpnia) Generał kommenderuiący armią Włoską chcąc dać imieniem Rzpltey Francuzkiey dowod szacunku i przyiazni ku Porcie Ottomańskiey, roskazuie 1mo. Kommendańci rożnych mieysc handlowych zaiętych woyskiem Francuzow we Włoszech, dawać będą należytą protekcyą poddanym Ottomańskim. 2do. Poddani Tureccy będą mieli wolność naymowania pomieszkań, gdzie się im będzie podobało, nie mogąc bydź więcey obowiązani do mieszkania wszyscy w iednym tylko domu i przychodzenia do niego w wyznaczoney godzinie. 3tio Statki Rzpltey Francuzkiey na morzu Adryatyckim dadzą przyzwoitą protekcyą i pomoc statkom maiącym banderę Ottomańską.

(podpisano) *Buonaparte.*

Od granic Włoskich 28 Sierpnia.

Wiadomości z *Rzymu* zawieraią, że liczba spiskowych więcey iak 300 osob nie wynosiła, powiększey części samey młodzieży. Nie mieli żadney pomocy zagraniczney, i nie wiele związkow z miastami sąsiedzkiemi. Prawie wszyscy są aresztowani, w krotce proces uformowany im będzie. Lubo spokoyność iest zupełnie przywrocona, rząd iednak środkow ostrożności używa, woysko liniowe ma rozkaz bydź zawsze w pogotowiu.

Gen: Francuzki *Murat* przybył tu z swoim Adiutantem przed kilku dniami, i miał audiencyą u Sekretarza stanu, tegoż dnia Ambassador Hiszpański *Azarra* dawał dla niego wspaniałą ucztę, na ktorey był Minister *Cacault* i wielu innych Francuzow.

Z *Wenecyi* donoszą, iż się tam każdy spodziewa prętkiego udecydowania losu kraiow Włoskich, gdy *Buonaparte* po 4 miesięcznym bawieniu się w *Montebello*, do *Udine* poiechał. — D. 26 kazano w *Wenecyi* wiele kwater dla znaczney liczby woyska Francuzkiego przygotować.

Od granic Włoskich 27 Sierpnia.

Krol Sardyński ogłosił powszechną amnestyą dla wszystkich, ktorzy do ostatniey insurrekcyi należeli, wyiąwszy samych tylko przewodzcow. Monarcha dziękuie w tym pismie wiernym obywatelom za liczne dowody ich przywiązania do rządu i zaleca ażeby broń im rozdana w parafiach wschowaniu została, dla użycia iey w momencie w przypadku potrzeby, złe obchodzenie się z cudzoziemcami osobliwie sąsiedzkich narodow pod surowemi karami iest zakazane.

Francuzi część ammunicyi z *Palmanuova* do *Pontebba* przewieźli, wysypali bateryę przy moście na *Isonzo* i kilka mieysc w Fryolu Weneckim bardzo umacniaią. W *Osopo* zakładaią teraz koszary na co okolice *Udine* 20,000 tarcic i 200,000 gwoździ maią przystawić.

Jozef *Buonaparte* brat Generała wyiechał w tych dniach z *Mediolanu* do *Rzymu* w charakterze Posła Rzpltey Francuzkiey.

W *Wenecyi* zbieraią teraz Francuzi po kościołach i domach narodowych wyborne dzieła kunsztow, a z bibliotek rożne rękopisma dla przesłania ich do *Paryża.*

Z *Mediolanu* piszą: „Powszechnie iesteśmy przekonani, że albo wkrotce ostateczny pokoy z Austryą podpisany będzie, albo ieżeli to nie nastąpi natychmiast znowu broń dobyta zostanie, dla tego przygotowania woienne tak z strony G. *Buonaparte* iako i Rzpltey Cisalpińskiey z naywiększym idą pośpiechem. Codziennie woyska obydwoch Rzplit z artylleryą polową i ammunicyą ściągaią się do *Palmanuova* i *Trevigo*, a od *Genui*, *Nicei* i innych mieysc w tyle leżących wiele ar-

mat, ammunicyi i rożnych potrzeb wo iennych Francuzi sprowadzaią.

Jeden z officerow Francuzkich pisał z *Korfu* co następuie: „ Mieszkańcy tuteysi są w naywyższym stopniu nieuczeni, rzadko spostrzedz można osobę czytać i pisać umieiącą. Xięża tylko maią niektore wiadomości i wpływ nie do uwierzenia wielki na umysły wyspiarzow. Wielkie uszanowanie oddaią tu *S. Spiridionowi*, ktory cały iest bryliantami okryty, i 80 srebrnemi lampami oświecony. „ — Francuzi drukarnią tam sprowadzaią.

Legion Lombardow posłany został do Romanii, dla zastąpienia legionu tego departamentu maiącego iść do *Rawenny*, a z tamtąd popłynie na statkach, lecz nie wiadomo w iakim przeznaczeniu.

Z Hagi 2. Września.

Onegday ukończyła się pierwsza Konwencya Narodowa, a wczoray druga rozpoczeła swe posiedzenia bez naymnieyszey uroczystości. Prezydent *Pasteur* otworzył ią stosowną mową i na 14 dni następuiących na ten że urząd obrany został. Znaczna liczba nowych reprezentantow nie iest ieszcze znaioma, gdyż na mieysce wielu składaiących swe urzedy inni wybrani bydź maią. Nowa konwencya mianowała iuż *ad interim* swoich Sekretarzow. Dwoch iest z iedney i tyleż z drugiey strony. — Wybor trzech stałych Sekretarzow Konwencyi, dopiero w przyszły tydzień nastąpi. — Rożne kommissye dopełniaiące obowiązkow władzy wykonawczey tym czasowie na swoich funkcyach zostaią.

Wczoray przy rozpoczęciu się Konwencyi w loży Ministrow zagranicznych dwie tylko osoby znaydowały się, prawda, że nikt nie był zaproszony.

Rzplita Batawow wyznaczyła Ob: *Ratt* Ministrem swoim do Xiążęcia Hessen-Kasselskiego.

Wiemy teraz, że plan konstytucyi większością 108,761 głosow przeciw 27,855 odrzucony został. — Będący dawniey w Hiszpanii nasz minister Ob: *Goens* na mieyscu Ob. *Estevenon*, ktory się wcale niespodziewanie oddalił, mianowany iest naszym pełnomocnikiem na kongres powszechny o pokoy i onegday do *Paryża* wyiechał.

Od Menu 27 Sierpnia.

Niezgody w Opactwie *S. Galla* ukończyły się, lud kontent iest z decyzyi 4ch kantonow pośrzedniczych a szczegulniey z kantonu *Glaris*, lecz Xiąże Opat przeciwnie. Pierwszemu przydano konsyliarza kraiowego z obowiązkiem czuwania nad sprawiedliwością. Wybor tego urzędnika odprawił się w *Roschach* z naywiększym okazaniem radości i z zupełną spokoynością. Zgromadzenie blisko z 4000 obywateli składało się.

Z rożnych stron około *Menu* Francuzi w nocy d. 14 cicho wymarszerowali. Słychać, że stać maią w wielu małych obozach. Wszystkie woyska dywizyi Gen: *Championet* będące w okolicy *Friedberg* odebrawszy zrana d. 25 wcale nie spodziewany rozkaz, po południu zaraz wyruszyły, mieysce ich przeznaczenia nie wiadome. Dniem wprzody wszędzie kontrybucyi żądały. Głowna kwatera Gen: *Grenier* była d. 24 w *Hachenburg*, dywizya zaś iego stała rozłożona po lewey i prawey stronie miasta aż do *Renu*. Wielki park artyleryi będący przy *Dierdorf*, słychać, że Francuzi chcą transportować, do tego potrzeba 4000 koni, z tych 600 przez *Meyerbusch* przeprowadzono.

Z Xięstwa Berg 29 Sierpnia.

Woyska Francuzkie od wyższego *Renu* w nasze strony ściągaią się. Już od dni kilku musiano z wyższych okolic na-

szego kraiu furaż do magazynu do *Siegburg* doftawiać. W sobotę i niedziele przybyła tu dywizya Gen: *Grenier*, większa iey część po marszerowała w gury, mnieysza ftaneła w wiofkach nad *Renem*. Głowna kwatera Francuzow ma bydź do *Mühlheim* przeniesiona.

Z Kolonii 29 Sierpnia.

Burmiftrzowie tuteysi i niektore członki senatu są dotychczas w *Bonn* ftrzeżeni za niewypłacenie należącey się reszty do kontrybucyi. Wydrukowano tu pismo zachęcaiące obywatelow, ażeby złożeniem żądaney summy, wolność swoich wspołziomkow pozyfkali.

Senat tuteyszy zastanawiał się na wielu sessyach nadzwyczaynych nad krokami otwartemi i taiemnemi używanemi od wielu osob ku wprowadzeniu nowości w okolice tuteysze i poftanowił ftale sprzeciwiać się temu. Wątpić nie można, ażeby nie było planu do zrobienia tu nowego porządku rzeczy. Osoby do tego wchodzące wysłały 3ch deputowanych do Gen: *Hoche* z swoiemi proiektami, chcą nawet formować iuż gwardyą narodową.

Od Menu 31 Sierpnia.

Wiadomości z *Weyerbusch* zawieraią, że Generał Rzplitey Francuzkiey *Richepanse* przybył tam d. 29, a potym w dalszą podroż ku *Wetzlar* udał się. Cztery regimenta ftrzelcow konnych pod iego kommendą będące, śpiesznym marszem na prawy brzeg *Renu* dążą, dalsze ich przeznaczenie nie wiadome.

Z *Carlsruhe* dowiaduiemy się, że tam z *Erfurt* przybył Xiąże naftępca Badeńfki z swoią Familią. Xiężniczka Fryderyka odbierała d. 29 powinszowania z powodu zaręczyń z Krolem Szwedzkim.

Z Manheimu 31 Sierpnia.

Jutro dopiero woyfka Cesarfkie wyciągną do obozu pod *Schwezingen* maiącego się fkładać iak dawniey donieśliśmy z 72 szwadronow iazdy i 20 batalionow piechoty.

Francuzi na płaszczyzne pod *Neuwied* wiele artylleryi sprowadziwszy, blifko iey fortyfikacyi przedmostowych rozłożyli, i ieft tam iuż więcey 800 zaprzęgow tak od armat iako wozow ammuncyinych &c.

Korpus republikanow ktory w czasie woyny blokował *Ehrenbreitftein*, w inne ftrony posłany został, iego zaś mieysce inny oddział woyfka nie mniey liczny zaftępuie.

Armia *Renu* i *Mozelli* rozciąga się do *Boppard*, a nawet do *Waldesch* miasteczka pomiędzy gorami o pułtory mili od *Coblenz*. To zaś oftatnie miasto ieft zaięte przez armią *Sambry* i *Mozy*.

Z Stuttgardu 31 Sierpnia.

Woyfka Auftryackie maiące obozować między *Ludwigsburg* i *Necker* we wszytkich ftronach są w poruszeniu i wielka ich część do wiosek okolicznych przybyła. Jutro wszyftkie maią ftanąć na mieyscach swego przeznaczenia.

Z *Ulm* donoszą, że garnizon tego miafta wzmocniony zoftał, przechodziło tamtędy w tych dniach wiele pontonow maiących bydź sprowadzonych do armii Cesarfkiey.

Z Manheimu 3 Września.

Arcy-Xiąże *Karol* wczoray wyiechał do *Donaueschingen* w towarzyftwie Gen: *Bellegarde* i wielu wyższey rangi officerow. Xiąże ten zoftanie tydzień w pomienionym obozie, a potym uda się do będącego pod *Ludwigsburg*, ten ieft pod komendą G. L. Barona *de Staader*, pierwszy pod kommendą G. L. Xięcia *Furftenberg*, a rozłożony przy *Schwezingen* pod kommendą Gen: Art: Hrab: *de la Tour*.

Obwieszczénie.

Gdy 6ty Cyrkuł Miasta od tuteyszych Rynkow targowych bardzo oddalonym iest; zatym Direkcya Policyi postanowiła koło trzech Figur na nowym Swiecie nowy otworzyć Rynek targowy. Publiczności zaś a osobliwie mieszkańcom 6go Cyrkułu, oznaymuie się to ninieyszym obwieszczeniem, aby Produkta im potrzebne na tym nowym Rynku zakupować, a przez to ten Targ wsławić chciała. Datt w Warszawie dnia 10. Września 1797. — J. K. Mci Pruskiey Dyrekcya Policyi. v. Schimmelfennig.

Avertissement.

Es sind zu verpachten die dem Königl: Etats-Minister Herrn Reichs Grafen von Maltzan Excellenz gehörigen Herschaften Wieruszow und Opatow in Südpreufsen im Wieluner District und defsen Ostrzefzowschen Creyse,, an den Land und Post-Strafsen von Warfchau und Krakau nach Breslau gelegen ohnweit der Schlesischen Grenze. Es können diese beyden Herrschaften entweder im ganzen oder auch jede vor sich alleine auch allenfalls im einzelnen in 6 Departements oder Schlüsseln auf 6. 9. und mehrere Jahre in Pacht genommen werden. Pacht lustige brauchen mehr nicht, als eine halbjährige Pacht-Pension statt der Caution zu anticipiren und kann die Pachtung schon mit Johann 1797. einen Anfan nehmen. Terminus zur verpachftung ist angesetzt, den 21. September und 18. October 1797 auf dem Schlofse zu Wierufzow. Nähere Nachricht giebt zu Wieruszow der Ober Amtmann Dehnel und zu Militsch der Amts-Verwalter Hahn.

Maiętności Wieruszow i Opatow w Prusach południowych, w powiecie Wieluńskim a Cyrkule Ostrzeszowskim na wielkich kraiowych i pocztowych gościńcach z Warfzawy i Krakowa do Wrocławia na granicy Slązkiey leżące, a będące własnością Krolew: Ministra Stanu Hrabiego Imperii de Maltzan maią być puszczone w dzierżawę. Wspomnione dwie maiętności mogą być wzięte w arende na 6 albo 9 lat w całkowitości, lub każda z osobna, albo też częściami będąc podzielone na 6 departamentow czyli kluczow. Chcący ie arendować nie więcey iak połroczne quantum dzierżawy bez kaucyi będą antycypować, a dzierżawa od dnia S. Jana 1797. zacząc się iuż może. Termina do wypufzczenia w dzierżawę są dn a 21 Września i 18. Października 1797. na Zamku w Wieruszowie. Dokładnieyfzych informacyi zasięgnąć można w Wierufzowie u Ober-Ekonoma Dehnel a w Miliczu u Ekonoma Hahn.

Gemäs der allhier bey dem Stadtgerich und bey dem Magistrat zu Marienwerder öffentlich aushängenden Edictal Citation wird der seit länger als 30 Jahren abwesende Gärtner Weczler und falls er nihlt mehr am Leben, defsen unbekannte Erben und Erbnehmer ad instantiam des Curatoris des ersten Justitz Commifsarius Kleizer vorgeladen, sich in dem auf den 27. April 1798. Vormittag um 9. Uhr austehenden Termin peremptorie auf dem Stadtgericht vor dem ernanten Deputato Ascnltator Kohshoff zu melden und gehörig zu legitiren, ausbleibenden falls aber zu gewätigen, dafs ersterer für todt erklaret und defsen ist in 229 rtlr: 45 gr bestehendes Vermögen, defsen nächsten sich legitimirten Erben zuerkannt werden wird, Königsberg d. 19 May 1797 Directoı, Justizräthe und Afsefsores E. Gerichts Königl: Haupt und Residenz Stad Königsberg.

Zur Sicherheit der sämmtlichen Haus-Handwerks und anderer Leute, die für den Hof des Herrn Casimir von Raczyński und defsen Gemahlinn Theresia gebohrenen von Moszczeńska Waaren, und victualien zustellen, wie auch um allen daraus entstehen könnenden Unannehmlichkeiten vorzubeugen, zeigen diese an; das sie ihren Leuten zu allen Ausgaben baares Geld geben, und verlangen daher das man niemanden von ihrem Hofe etwas auf credit gebe. Um dieses allgemein bekannt zu machen, haben sie diese ihre Erklärung in die hiesige Zeitung einrüken lafsen.

Chcąc JP. Kazimierz Raczyński i Teresa z Mofszczeńskich Zona iego, zabezpieczyć wfzystkich Kupcow, Rzemieślnikow i każdego gatunku ludzi towary, lub rzeczy do żywności do dworu iego przystawiaiących od wszelkiego ubespieczyć zatrudnienia i siebie od niespokoyności zapewnić, oświadczaią ninieyfzym ogłofzeniem, że na wfzystkie wydatki gotowe daia pieniądze i żądaią aby nikt do dworu ich nikomu na kredyt nie dawał, co aby tem pewniey do wiadomości wszystkich doszło w gazety to swoie oświadczenie włożyć przedsiewzięli.

Umieiący ięzyki: Polski, Francuzki, Niemiecki i Łaciński, życzący sobie mieć mieysce, na prowincyi za Guwernera, raczy się zgłosić do Kamienicy Sierpieńskich, pod Nrem 222. przy ulicy mostowey na drugim Piętrze, a to ile być może naywcześniey.

Donosi się publiczności, że Oberza Poltza pod znakiem Słońca przeniesiona została z Pałacu JW. Chreptowicza do Pałacu Tepperowskiego na długiey ulicy pod Nrem 556 na pierwszym piętrze.

Nieiaki Stefan Gospodarz z Zuzelskiego poświętnego podczas rewolucyi Polskiey będący, zaięty z prowiantem dotychczas do żony pozostałey z kilkoro dziećmi nie powrocił, wzrostu ten człowiek był małego, mężny w sobie, włos na głowie gęsty długi rudawy, twarz gradowata pociągła, oko wesołe lat około 40 maiący, uprasza się publiczności, iż gdyby wyżey wspomnionego Stefana spostrzeżono raczono donieść do Kościoła S. Jerzego Regularnych Kanonikow w Warszawie, a przyzwoita nastąpi nadgroda.